

TJENESTEANALYSE VERSJON 1

BOTILBUD TIL MENNESKER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

1 BAKGRUNN FOR ANALYSEN OG MÅLSETTING	3
1.1 MÅL	3
1.2 INFORMASJONSINNSAMLING OG GJENNOMFØRING	3
2 ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD	4
3 TILRETTELAGTE TJENESTER	5
3.1 ORGANISERING OG DRIFT	5
4 BOLIGENE	5
4.1 RUDSGATA 2 – 4	6
Beboere	6
Bemanning	7
4.2 RUDSGATA 6 - 8	7
Beboere	7
Bemanning	8
4.3 RUDSGATA 10 - 12	8
Beboere	8
Bemanning	9
4.4 SNERTIN	9
Beboere	9
Bemanning	10
4.5 FURUHOLTET	10
Beboere	10
Bemanning	11
5 RESSURSBRUK INNEN TJENESTEN	11

5.1 KOSTRA	12
5.2 FORKLARINGER AV ULIKHETER MELLOM NORDRE LAND OG SAMMENLIGNINGKOMMUNER	14
5.2.1 GAUSDAL.....	14
5.2.2 NORD-AURDAL.....	15
6 TIDLIGEERE OMSTILLINGER – GJENNOMGANGER OG PROSJEKTER	16
6.1 OMSTILLINGER.....	16
6.2 RO - GJENNOMGANG.....	16
6.3 PROSJEKTER	17
7 ANBEFALINGER	17
VEDLEGG	18
Nettsider og henvisninger.....	18
Vedlegg 1	19
Spørsmål til sammenligningskommuner.....	19
Vedlegg 2	20
Analyse – behov for flere omsorgsboliger bygget som bofellesskap.....	20

1 BAKGRUNN FOR ANALYSEN OG MÅLSETTING

Kommunestyret vedtok i forbindelse med ny Handlings- og økonomiplan for 2015-2018 følgende i økonomiplandelen:

«Formannskapetets vedtak om et omstillingsprosjekt, legger opp til en varig reduksjon i utgiftene tilsvarende 10 årsverk innen 2018. Omstillingsprosjektet legger opp til en innsparing på kr 1,5 mill. i 2015, med en ytterligere innsparing på tilsvarende beløp årlig i planperioden. Innen 2018 skal en innsparing på kr 6 mill. være oppnådd.»

Formannskapet godkjente analysemetode og tjenesteområder som skal analyseres i 2015 den 04.02.15 med bakgrunn i følgende:

«Omstillingsprosjektets» viktigste bidrag vil bli analysene av tjenestenivå innenfor kommunens tjenester. Der hensikten med analysene er å få kunnskap om hvordan nivået på tjenestene har utviklet seg, synliggjøre ressursbruken og å sammenligne vårt tjenestenivå med andre sammenlignbare kommuner. Dette vil gi politikerne et grunnlag som kan brukes til å finne innsparingsmuligheter og eventuelt endre prioriteringene.

1.1 MÅL

Innen formannskapetets Handlingsplanseminar 9 -10 juni foreligger det en analyse som:

1. Beskriver utviklingen av tjenesten.
2. Beskriver ressursbruken innenfor tjenesten med henvisninger til lov og forskrifter.
3. Beskriver og forklarer ulikheter mellom Nordre Land og sammenligningskommuner.
4. Foreslår faglige anbefalinger om eventuelle videre utredninger og analyser.

Underveis skal foreløpig analyse drøftes i formannskapet den 15.04.15

Kommuneplanens samfunnsdel 2012 -2020 har følgende mål for fokusområdet omsorg, helse og rehabilitering:

- Tjenestene skal bygge på trygghet, verdighet, respekt, valgfrihet og medbestemmelse.
- Brukerne skal gis garanti for rett tjeneste på rett sted til rett tid.
- God folkehelse.
- Brukerne i alle aldersgrupper skal oppleve at tjenesten innen helse og omsorg/rehabilitering som gode

1.2 INFORMASJONSINNSAMLING OG GJENNOMFØRING

Målet med analysen er å vise hvordan tjenestene driftes i dag gjennom beskrivelser og status, og å sammenligne oss med to andre kommuner, Gausdal og Nord-Aurdal. Hvordan har andre kommuner løst oppgavene i tilsvarende tjenester? Er det likheter eller store ulikheter? Analysen på omfang og kostnader på tjenester er bestilt ut ifra KOSTRA tall.

Hjemmesidene har blitt brukt til å innhente informasjon ved årsmeldinger, prosjekter og kommunedelplaner. Det har vært gjennomført samtaler på telefon og ledergruppen har vært i Gausdal på besøk. Det har dessverre ikke vært mulig å få fastsatt dato for besøk til Nord-Aurdal kommune enda.

2 ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD

Enhet TDE

- Eiendom – husleiekontrakter og husregler – vaktmester – vedlikehold – bostøtte

Helse og omsorgstjenesteloven:

§ 3-7 Boliger til vanskeligstilte

Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker.

Enhet omsorg og rehabilitering Tildelingskontoret

- Enkeltvedtak på kommunale boliger
- Enkeltvedtak tjenester

Forvaltningsloven regulerer forvaltningen og gjelder for saksbehandling i forhold til de tjenester hvor det fattes vedtak.

Enhet Tilrettelagte tjenester

- Yter tjenester for å kunne bo etter enkeltvedtak

Helse- og omsorgstjenesteloven inneholder regler om kommunens overordnede ansvar for å sørge for at den enkelte tjenestemottaker får oppfylt sine rettigheter til «nødvendig helse- og omsorgstjenester», slik dette er regulert i *pasient- og brukerrettighetsloven* § 2-1 a, samt rett til medvirkning. Loven pålegger kommunen å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblemer, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Lovens kapittel 3 angir tjenester kommunen som et minimum plikter å tilby. For å kunne sørge for helse- og omsorgstjenester på en forsvarlig måte, må kommune sette i verk systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres i samsvar med krav fastsatt i relevante lover og forskrifter.

Til grunn for omsorgstjenesten ligger også *Helspersonelloven* som skal bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten.

Folkehelseloven styrker kommunenes ansvar for forebygging og helsefremmende arbeid i alle samfunnssektorer.

Med hjemmel i disse lovene er det laget en mengde forskrifter som styrer tjenesten til dels ganske detaljert. To av de mest sentrale er *Kvalitetsforskriften* og *Internkontrollforskriften*.

Kvalitetsforskriften stiller krav til den faglige utførelsen av omsorgsoppgavene og skal bidra til å sikre at personer som mottar tjenester får ivaretatt sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel. Internkontrollforskrift stiller krav til dokumentasjonen som sikrer at lover og forskrifter overholdes. Formålet med forskriften er å bidra til faglig forsvarlige tjenester, og at lovgivningen oppfylles gjennom krav til systematisk styring og kontinuerlig forbedringsarbeid i tjenestene.

Intensjonen i lovene er at kommunen skal fremme folkehelse og trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom, skade eller lyte. Kommunen skal spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv og allmennheten kan gjøre for å fremme sin egen trivsel, sunnhet og folkehelsen. Kommunen skal fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til økt likeverd og likestilling, forebygge sosiale problemer, bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre

3 TILRETTELAGTE TJENESTER

Tjenesten bidrar til at mennesker med ulike funksjonsnedsettelse kan leve et mest mulig selvstendig liv, ut ifra egne forutsetninger der målet er å utvikle eller vedlikeholde ferdigheter og kompetanse til å mestre dagliglivets gjøremål og det sosiale liv.

3.1 ORGANISERING OG DRIFT

- En leder har ansvar for Rudsgata 2 – 4 og Rudsgata 6 -8
- En leder har ansvar for Snertin og BPA
- En leder har ansvar for Rudsgata 10 -12 og Furuholtet

Boligene har fagmøte hver tredje uke i turnus, for de som er på jobb.

Miljøterapeut arbeider i turnus med noe frikjøp tid til å utføre fagansvaret i boligen. Miljøterapeutene har et fellesmøte på 6 uker, Fagteammøte.

Saksbehandler som er tilknyttet enheten er underlagt enhetsleder Omsorg og rehabilitering, og har tjenesteområdene i Tilrettelagte tjenester og hjemmetjenestene Dokka og Torpa, hvorav arbeidsoppgavene relatert til Tilrettelagte tjenester utgjør ca.40-50 %.

Enheten samarbeider godt og benytter kompetansen til fag- og kvalitetsutvikler og systemansvarlig, som begge er underlagt enheten Omsorg og rehabilitering

4 BOLIGENE

Bolig	Antall leiligheter	Kommentar
Rudsgata 2-4	4	Utleie Quales stiftelse
Rudsgata 6-8	4	Utleie - kommunal
Rudsgata 10-12	4	Utleie - kommunal
Snertin	9	Utleie - kommunal Eier - 4
Furuholtet	4	Utleie - kommunal
Totalt	25	

Forklaring til tabellene som kommer nedenfor som gjelder alle boligene:

- Tjenestemottaker som er på arbeid/dagtilbud fra kl 08/09 – 14/15 er ikke med i oversikten av beboere til stede på dagtid, men de mottar tjenester på morgenen og etter de kommer hjem.
- Ved hjemmedag er det et personal til stede i boligen.
- Oppfølging 1:1 vil si at et personal må være tilgjengelig.

- Vedtak etter kapittel 9. Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning. Formålet med reglene er å hindre at personer med psykisk utviklingshemning utsetter seg selv eller andre for vesentlig skade og forebygge og begrense bruk av tvang og makt. Som bruk av tvang eller makt etter reglene i kapitlet her regnes tiltak som tjenestemottakeren motsetter seg, eller tiltak som er så inngripende at de uansett motstand må regnes som bruk av tvang eller makt. Bruk av inngripende varslingssystemer med tekniske innretninger skal alltid regnes som bruk av tvang eller makt etter reglene i kapitlet her. Det kan anvendes tvang og makt i følgende tilfeller:

- a. skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner
- b. planlagte skadeavvergende tiltak i gjentatte nødssituasjoner
- c. tiltak for å dekke tjenestemottakerens grunnleggende behov for mat og drikke, påkledning, hvile, søvn, hygiene og personlig trygghet, herunder opplærings- og treningstiltak

4.1 RUDSGATA 2 – 4

Rudsgata 2-4 er den nyeste av Rudsgateboligene og ble bygget av Qvales stiftelse for unge voksne, og var innflytningsklar 01.06.11. Boligen består av 4 leiligheter, i tillegg til et fellesareal. Det er kontor for personalet. Nattevakten i Rudsgateområdet er stasjonert i her.

BEBOERE

	Antall
Antall tjenestemottakere total	5
Antall beboere i boligen	4
Antall tjenestemottakere utenfor bolig	1
Oppfølging mindre enn 1:1	4
Oppfølging 1:1	1
Oppfølging 2:1	0
Antall tjenestemottakere med vedtak kap 9	1

BEMANNING

	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Dagtid: beboere til stede i leilighet	0	0		0		4	4
Dagtid: hjemmedag for beboer			3		1		
Dagtid: tjenestemottakere utenfor boligen som mottar tjenester	1	0	0	0	1		
Dagtid: ansatte til stede i boligen	0	0	2	0	1	2	2
Dagtid: ansatte som er ledsager på arbeid/dagtilbud/aktivitet	2	2	0	2	2		
Kveld: beboere til stede i leilighet	4	4	4	4	4	4	4
Kveld: tjenestemottakere utenfor boligen som mottar tjenester*	1	1	1		1		
Kveld: ansatte til stede i boligen	3	3	3	2	2	2	2
Våken nattevakt til stede i boligen	1	1	1	1	1	1	1

* Noe varierende grunnet andre aktiviteter.

	Årsverk
Miljøterapeut	1
Miljøarbeider	5,31
Assistent	0,15
Totalt	6,47

4.2 RUDSGATA 6 - 8

Rudsgata 6-8 ble tatt i bruk 1992. Boligen består av 4 leiligheter, i tillegg til fellesareal og kontor til personalet.

BEBOERE

	Antall
Antall tjenestemottakere totalt	8
Antall beboere i boligen	4
Antall tjenestemottakere utenfor bolig	3
Ledsager på dagtilbud	
Oppfølging mindre enn 1:1	6
Oppfølging 1:1	2
Oppfølging 2:1	0
Antall brukere med vedtak kap 9	1

BEMANNING

	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Dagtid: beboere til stede i leilighet	0		1			4	4
Dagtid: hjemmedag for beboer		1		1	1		
Dagtid: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester*	4	4	4	4	4	2	2
Dagtid: ansatte til stede i boligen	0	1	1	1	1	2	2
Dagtid: ansatte som er ledsager på arbeid/dagtilbud/aktivitet	3	2	3	3	2		
Kveld: beboere til stede i leilighet	4	4	4	4	4	4	4
Kveld: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester	2	2	2	2	2	2	2
Kveld: ansatte til stede i boligen	3	3	3	3	2	2	2
Våken nattevakt til stede i boligen**	0	0	0	0	0	0	0

*2 beboere har vært tilknyttet boligen i mange år som en del av bofellesskapet og får oppfølging før dagtilbud. 1 har ledsagertjeneste dagtilbud som også blir kjørt til og fra dagtilbud fem dager i uken – tjenesten overført fra tidligere Fagteam i Omsorg og rehabilitering til turnus i Rudsgata 6 – 8 for noen år tilbake. 1 tilsyn morgen.

**Nattevakt oppholder seg i nabohuset

Miljøterapeut	1,6
Miljøarbeider	7,15
Assistent	1,56
Totalt	10,3

4.3 RUDSGATA 10 - 12

Rudsgata 10-12 ble bygget i 1990/91 og var det første bofellesskapet som stod innflytningsklar i Nordre Land kommune etter ansvarsreformen startet 1. januar 1991. Det har vært svært stabilt i denne boligen fram til en tjenestemottaker flyttet ut og ny ressurskrevende tjeneste inn.

BEBOERE

	Antall
Antall tjenestemottakere total	4
Antall beboere i boligen	4
Antall tjenestemottakere utenfor bolig	0
Oppfølging mindre enn 1:1	1
Oppfølging 1:1	3
Oppfølging 2:1	1*
Antall brukere med vedtak kap 9	2

*2:1 hvis utførelse av vedtak kap 9

BEMANNING

	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Dagtid: beboere til stede i leilighet			1*	1*		4	4
Dagtid: hjemmedag for beboer		1	1(2)	1(2)			
Dagtid: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester	0	0	0	0	0	0	0
Dagtid: ansatte til stede i boligen		1	1(2)	1(2)		2	2
Dagtid: ansatte som er ledsager på arbeid/dagtilbud	3	3	1(2)	1(2)	3		
Kveld: beboere til stede i leilighet	4	4	4	4	4	4	4
Kveld: brukere utenfor bolig som får tjenester							
Kveld: ansatte til stede i boligen	3	3	3	3	3	3**	3**
Våken nattevakt til stede i boligen***							

*En beboer har halve dager på dagtilbud

**Hvorav 1 er midtvakt, kl 12.00-20.00

***Nattevakta oppholder seg i nabohuset

() En beboer varierer hjemmedag mellom onsdag og torsdag

Miljøterapeut	1	Bemanningsplan fra 2004 viser totalt årsverk på 16,5 for boligene Rudsgata 6-8 og 10-12, med 13,5 miljøarbeider, 2 vernepleiere og 1 leder.
Miljøarbeider	5,86	
Assistent	1,35	
Totalt	8,2	

4.4 SNERTIN

Ble bygget og tatt i bruk august 2003. Snertin omsorgsboliger er et bofellesskap bestående av 6 leiligheter og 3 frittstående hus, samlet på et tun. Kontoret for personalet benyttes også som fellesareal ved sosiale sammenkomster for beboerne. Det har blitt bygget på et lite kontor til leder.

BEBOERE

	Antall
Antall tjenestemottakere total	13
Antall beboere i boligen	10*
Antall tjenestemottakere utenfor bolig	3
Oppfølging mindre enn 1:1	8
Oppfølging 1:1	2
Oppfølging 2:1	0
Antall brukere med vedtak kap 9	2

*1 beboer har BPA på dag og aften, får nattjenester fra boligen.

BEMANNING

	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Dagtid: beboere til stede i leilighet	2	3	3	2	2	9	9
Dagtid: hjemmedag for beboer		2	1	1			
Dagtid: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester		2		3			
Dagtid: ansatte til stede i boligen	2	2	3	3	2	3	3
Dagtid: ansatte som er ledsager på arbeid/dagtilbud/aktivitet		1		1			
Kveld: beboere til stede i leilighet	9	9	9	9	9	9	9
Kveld: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester							
Kveld: ansatte til stede i boligen	4	4	4	4	3	3	3
Våken nattevakt til stede i boligen	1	1	1	1	1	1	1

	Årsverk	
Miljøterapeut	1	Bemanningsplan fra 2004 viser totalt årsverk på 14,1 med 9,85 miljøarbeider, 2,75 vernepleier, personlig assistent 0,5 og 1 leder.
Miljøarbeider	11,09	
Assistent	0,69	
Totalt	12,78	

4.5 FURUHOLTET

Furuholtet ble bygget samtidig med Rudsgata 10-12 og var innflytningsklart i forbindelse med ansvarsreformen. Inneholder fellesareal og kontor til personalet.

BEBOERE

	Antall
Antall tjenestemottakere totalt	4
Antall beboere i boligen	4
Antall tjenestemottakere utenfor bolig	0
Oppfølging mindre enn 1:1	4
Oppfølging 1:1	0
Oppfølging 2:1	0
Antall brukere med vedtak kap 9	0

BEMANNING

	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
Dagtid: beboere til stede i leilighet	4	4	4	4	4	4	4
Dagtid: hjemmedag for beboer							
Dagtid: tjenestemottakere utenfor bolig som mottar tjenester							
Dagtid: ansatte til stede i boligen*	2	2	2	2	2	2	2
Dagtid: ansatte som er ledsager på arbeid/dagtilbud							
Kveld: beboere til stede i leilighet	4	4	4	4	4	4	4
Kveld: brukere utenfor bolig som får tjenester							
Kveld: ansatte til stede i boligen	2	2	2	2	2	1	1
Våken nattevakt til stede i boligen	1	1	1	1	1	1	1

*Ansatte til stede i boligen dag/kveld: mandag-fredag 1 personal alene fra 07.40-08.30 og 14.30-15.15 og et personal alene fra kl 15.15-16 og 21.00-22.30. På helg er 1 personal alene fra kl 07.40-10.00 og 14.30-16.00, på aftenvakt er 1 personal alene fra kl 17.00-22.30.

	Årsverk	Bemanningsplan fra 2004 viser totalt årsverk på 8,4 med 7,4 miljøarbeider og 1 leder.
Miljøterapeut	0,47	
Miljøarbeider	5,48	
Assistent	0,83	
Totalt	6,7	

5 RESSURSBRUK INNEN TJENESTEN

Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne har vært relativt stabil siden Snertin ble bygget med få endringer i leietakere i boligene. Tre interne flyttinger mellom boligene. Største endring var ny bolig da boligen Rudsgata 2-4 ble bygget til de unge voksne. I tillegg har det økt med antall ressurskrevende tjenester de siste årene, tjenestemottakerne blir eldre og det er tjenesten har fått mere innhold av oppfølging av somatiske sykdommer og lidelser.

	Gausdal	Nord Aurdal	Nordre Land
Antall innbyggere 16 og eldre med utviklingshemming	15	41	36
Antall ressurskrevende tjenester	3		11

Bolig	Rudsgata 2-4	Rudsgata 6-8	Rudsgata 10-12	Snertin	Furuholtet
Lønn 2014	3 293 528	5 738 667	4 807 195	6 140 405	3 822 221

5.1 KOSTRA

I sammenligningen av KOSTRA tall benyttes Gausdal og Nord-Aurdal og Oppland. KOSTRA tall inkluderer tjenester til hjemmeboende. Tjenester som ytes fra psykisk helse, Omsorg og rehabilitering, med hjemmesykepleie og hjemmehjelp (praktisk bistand) og tjenester fra Tilrettelagte tjenester gjenspeiler tall i KOSTRA til hjemmeboende.

Produktivitet:

Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 254 "Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet" pr. mottaker av hjemmetjenester			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
167 448	148 366	313 234	223 330

Lønnsutgifter pr årsverk, pleie og omsorg			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
732 243	665 028	642 213	699 114

Årsverk i brukerretnede tjenester pr. mottaker, pleie og omsorg			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
0,33	0,43	0,58	0,46

Andel hjemmeboere med høy timeinnsats. Gjelder ressurskrevende hjemmetjenestemottakere (hjemmesykepleie + praktisk bistand) i kommunen, definert som mottakere som krever mer enn 35,5 timer/uke sett i forhold til hjemmetjenestemottakere totalt			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
4,6	5,9	7,7	6,4

Dekningsgrad:

Mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innb. 0-66 år			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
53	22	18	26

Indikatoren viser antall kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
25	14	28	24

Andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning			
Indikatoren angir andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning i forhold til beboere i bolig til pleie- og omsorgsmål totalt. Heldøgns bemanning innebærer at det er minst én ansatt tilstede i bygningen/bofellesskapet hele døgnet			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
16,5	43,1	59,2	42,6

Prioritering:

Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
37,7	34,6	41,4	35,4

Tjenester til hjemmeboende, andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
54,8	36,1	63,4	51,9

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten.			
Indikatoren viser driftsutgiftene til pleie og omsorg inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene som bla. inneholder øremerkede tilskudd og ev. andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv. Indikatoren viser dermed også prioritering av kommunens frie inntekter			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
20 926	19 397	21 432	19 296

Personell/kvalitet:

Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning			
Nordre Land	Gausdal	Nord-Aurdal	Oppland
82	73	75	78

Andel hjemmeboende med høy timesats er tjenester Tilrettelagte tjenester yter i bofellesskap og avlastningsbolig.

I tallet for mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innb. 0-66 år inneholder tjenestemottakere av miljøarbeidertjeneste og avlastning.

Andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning er beboere i bofellesskap i Tilrettelagte tjenester med våken nattevakt til stede i boligen, da kommunen ikke har heldøgns bemannede omsorgsboliger til eldre.

Når det gjelder hjemmetjenester er resultatene vanskelige å forklare. Det er problematisk å forklare tall i egen kommune, og det er vanskelig å sammenligne med andre kommuner. Når det gjelder egen kommune, så inneholder tallene hjemmesykepleie og hjemmehjelp (praktisk bistand) som ytes fra

Omsorg og rehabilitering, miljøarbeidertjeneste fra Tilrettelagte tjenester og psykisk helse. Alle tjenestemottakere i disse tjenestene får hjemmetjenester ifølge KOSTRA. Det er derfor vanskelig å bruke tallmaterialet fra KOSTRA til å analysere tjenester både i omfang og kostnadsnivå for Tilrettelagte tjenester.

5.2 FORKLARINGER AV ULIKHETER MELLOM NORDRE LAND OG SAMMENLIGNINGSKOMMUNER

5.2.1 GAUSDAL

Gausdal kommune har 6 210 (Wikipedia) innbyggere og er administrativt organisert i en 2-nivåmodell og tjenestene er organisert i enheter.

Helse- og omsorgstjenester ytes av forskjellige enheter i kommunen. Hab/Rehabenheten har ansvar for rehabilitering og habilitering. Enheten har ansvar for alle typer dagsenter, psykiatritjenester, ergo og fysiotjenester og hjelpemidler, støttekontakt, bofellesskap, boveiledning, arbeidstrening og folkehelsearbeid.

Gausdal har relativt få personer med utviklingshemming bosatt i kommunen og har nå en liten gruppe eldre psykisk utviklingshemmete boende i bofellesskap. Tjenesten har vært stabil etter ansvarsreformen, men kommunen har de siste årene planlagt bo og tjenestetilbud til yngre som skal flytte til egen bolig (Team yngre - hab), nytt bofellesskap skal være bygget høst 2016. Bofellesskapet bygges i tilknytning til et borettslag med mulighet for å eie egen bolig. Området er tilrettelagt for videre utbygging av flere bofellesskap.

Det ytes boveiledning til tjenestemottakere som bor i nærheten/tilknytning av deres to bofellesskap slik som her i kommunen. Boligene driftes veldig likt boligene i Nordre Land med hjemmedager og dagtid på dagtid. I tillegg har Gausdal 2 årsverk vernepleierkompetanse på dagtid, som yter boveiledning, følger opp vurderinger og endringer av vedtak (Tildelingskontoret mottar søknader og skriver vedtak), oppfølging fritidskontakt og som en del av prosjekt Team yngre-Hab. Gausdal jobber med å øke andel med 3 årig høgskole i turnus, og de har lavere andel fagutdannet enn Nordre Land.

Bolig	Antall leiligheter	Årsverk	Budsjett lønn 2014	Kommentar
Bjørkvin bosenter Kommunale boliger	5	8,49 1 leder 1 vpl i turnus	6 037 000	Døgnbemannet. 3 utenfor bofellesskapet som det ytes tjenester til.
Flatland bofellesskap Kommunale boliger	8(10)	12,3 1 leder 1 vpl i turnus	7 822 000	Døgnbemannet. 8 beboere. 3 utenfor det ytes tjenester til. 1 treningsleilighet /akutt avlastning og 1 leilighet leies ut.

Bygger nytt bofellesskap	(6)	Fra høst 2016		Bygges også ved siden av som borettslag. Videre mulighet til utbygging som et tun – viktig med gangavstand
Totalt	13			

5.2.2 NORD-AURDAL

Nord-Aurdal har 6 466 (Wikipedia) innbyggere.

Kommunen får vertskommunetilskudd for innbyggere tilhørende andre kommuner som valgte å bosette seg i Nord-Aurdal etter HVPU - reformen i 1990 og kommune ligger over landsgjennomsnittet for antall innbyggere innen denne brukergruppen. Det forventes at antallet vil være lavere om ti år. Overtallige boliger kan eventuelt omdisponeres til andre brukergrupper eller andre formål.

Fra desember 2013 ble miljøarbeidertjenesten og avlastningstilbudet for barn og unge skilt ut i egen virksomhet kalt Tilrettelagte tjenester for barn, unge og voksne. I miljøarbeid har det i Nord-Aurdal vært jobbet med nye strukturer i et samhandlingsprosjekt mellom flere virksomheter, som resultert i nye team både for personal og brukere. Miljøarbeid har omstilt personale fra bolig til dagaktivitetstilbud for flere brukergrupper.

Det ytes tjenester til hjemmeboende både i og utenfor bofellesskap og disse er organisert i personal- og brukerteam. Det gis også tjenester til brukere i privateide bofellesskap.

Alle søknader om pleie- og omsorgstjenester behandles av tildelingskontoret etter faglige vurderinger og godkjente kvalitetsstandarder for tjenesten. Koordinerende enhet er plassert i Tildelingskontoret.

Bolig	Antall leiligheter	Årsverk	Budsjett	Kommentar
Vesle- Tveit		1 leder		
Kommunale boliger				
Lia		1 leder		
Kommunale boliger				
Kongsvegen	12			
Granli				
Flata				
Totalt	34			

6 TIDLIGERE OMSTILLINGER – GJENNOMGANGER OG PROSJEKTER

6.1 OMSTILLINGER

Driftsgjennomgang av den samlede pleie – og omsorgstjenesten i Nordre Land kommune 2006

- Furuholtet slås sammen med Korsvold og hjemmetjenesten Torpa til en avdeling.
- Enhetene Landmo sykehjem og Åpen omsorg slås sammen til en enhet, Omsorg og rehabilitering. Miljøarbeidertjenesten var organisert under Åpen omsorg.
- Tjenester til barn og unge under 18 år overflyttes til Familie og helse.
- Tildelingskontoret opprettes.

Endringer i ledertetthet

I 01.01.2009 ble det foretatt en reduksjon fra to til en avdelingsleder for hele miljøarbeidertjenesten.

I februar 2010 fikk avdelingen en vernepleiefaglig leder i 80 % stilling.

Den 01.06.2011 ble det besluttet å øke fra en til to avdelingsledere igjen, men dette ble aldri gjennomført.

Omstilling Omsorg og rehabilitering/Familie og helse - Organisering av miljøarbeidertjenesten i Nordre Land kommune 2013

- Miljøarbeidertjenesten og tjenester til barn og unge under 18 år slås sammen til enhet Tilrettelagte tjenester.
- Økt ledertetthet.

6.2 RO - GJENNOMGANG

Det ble september 2009 gjennomført en driftsgjennomgang i Miljøarbeidertjenesten og den gangens Tilrettelagte tjenester i Nordre Land kommune av RO (Ressurssenteret for omstilling i kommunene).

Denne rapporten hadde blant annet følgende kommentarer:

- Vurdere lederstruktur - gjennomført
- Gjennomgå praksis for tildeling av tjenester - pågår
- Felles vikarer og lite utveksling av fag- og personalressurser på tvers – pågår
- Samsvar enkeltvedtak og faktisk ytt tjeneste – pågår
- Omdømmebygging opp mot det å rekruttere og beholde med fokus på faglig arbeid og ressurseffektivitet – pågår
- Samlokalisere dagtilbudene – gjennomført
- anbefaler at miljøarbeidertjeneste til hjemmeboende utenfor bofellesskap blir knyttet opp mot en bolig – vært knyttet opp mot en bolig, men nå ytes tjenesten fra flere boliger
- anbefaler å jobbe med å harmonisere tjenesten, samarbeid på tvers av bofellesskap, felles mål og strategi - pågår
- anbefaler å opprettholde et miljøterapeutisk fagteam – gjennomført

6.3 PROSJEKTER

Alternative arbeidstidsordninger i miljøarbeidertjenesten 2012

Prosjektet ble initiert av prosjektgruppa i Kvalitetskommuneprosjektet (KKP), og kom i stand blant annet med bakgrunn i at avdelinger i miljøarbeidertjenesten over lengre tid hadde ytret ønske om å prøve alternative turnusordninger. En av to piloter ville prøve forslaget til alternativ turnusordning med langvakter. Det ble sendt inn søknad om dispensasjon fra arbeidstidsbestemmelsene til Fagforbundet. Etter hvert ble det mottatt et negativt svar på søknaden. Det ble foretatt ønskede justeringer i turnusforslaget, og sendt revidert søknad til Fagforbundet to ganger. Fagforbundet var urokkelig på ett punkt i alle sine svar; hvis ikke kommunen ville ansette medarbeiderne i større stillinger i prøveperioden på seks måneder, ville ikke Fagforbundet sentralt godkjenne dispensasjonssøknaden. Det ble besluttet å avslutte prosjektet da det ikke var mulig å gjennomføre en prøveperiode uten dispensasjon fra arbeidstidsbestemmelsene.

7 ANBEFALINGER

Omstillingsarbeid foregår kontinuerlig i Tilrettelagte tjenester. En vedtatt metode i kvalitets – og effektiviseringsarbeid i Nordre Land kommune som er tatt i bruk i enheten, er bruk av LEAN som et verktøy til forbedringer. Det arbeides med internkontroll for å sikre tjenesten og med fokus på medarbeiderskap, kompetanseutvikling, kultur, holdninger og nærvær.

Muligheter for å finne innsparing i lønnskostnader i boligene er minimale. 3 åringene i turnus har per i dag mindre frikjøp tid sammenlignet med Gausdal som har en dag per uke i hver bolig.

Årsverk for å utføre dagens vedtak i enkelte boliger er for knapp. Turnus for de ansatte og dagsplaner for tjenestemottakerne har blitt tilpasset og endret over flere år, og det er per i dag ikke muligheter for ytterligere tilpasninger for å få gjennomført vedtakene. Gjennomgang og analyse av Tildelingskontoret bør gå parallelt med videre arbeid med nivå på tjenestene.

For enheten Tilrettelagte tjenester bør dagtilbud/arbeid/aktivitet være neste tjenesteanalyse. En forskjell fra Nordre Land og andre kommuner er hvordan dagtilbudene/arbeid/arbeidstrening er organisert og driftet, en slik analyse vil innbefatte flere enheter. Videre ser en at ledsagertjeneste på dagtilbud er organisert utgjør en forskjell for Nordre Land sammenlignet med andre kommuner, som ikke har ledsager med på dagtilbud i samme omfang, men blir ivaretatt av ansatte på dagtilbud/arbeid. Dette er eventuelt noe som tas over tid da det vil bety store endringer for enkelte tjenestemottakere og store utfordringer i turnus og arbeidstid for ansatte.

Enheten har gjennomført en kartlegging som viser at det er flere som ønsker å flytte i egen bolig og da bofellesskap (Vedlegg 2)

VEDLEGG

Spørsmål til sammenligningskommuner

Analyse – behov for flere omsorgsleiligheter bygget som bofellesskap

NETTSIDER OG HENVISNINGER

Hjemmeside Gausdal kommune <http://www.gausdal.kommune.no/>

Hjemmeside Nord Aurdal kommune <https://www.nord-aurdal.kommune.no/>

Lovdata <https://lovdata.no/>

Nordre Land Kommuneplan samfunnsdel 2012-2020 <http://www.nordre-land.kommune.no/kommuneplaner.535661-85473.html>

Kommuneplanens handlingsdel 2014-2017 <http://www.nordre-land.kommune.no/handlingsplan-med-oekonomiplan.4481820-85473.html>

Økonomi og årsberetning Nord Aurdal <https://www.nord-aurdal.kommune.no/politikk/okonomi-og-arsberetning/>

Kommunedelplan Nord Aurdal

<https://www.nordaurdal.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=623&FilId=4008>

VEDLEGG 1

SPØRSMÅL TIL SAMMENLIGNINGSKOMMUNER

	Gausdal	Nord Aurdal
Organisering		
Budsjett – sammenligne kostnader en bolig		
Antall psykisk utviklingshemmete		
Antall ressurskrevende tjenester		
Kjøp av tjenester/plasser		
Interkommunalt samarbeid		
Bofellesskap – antall beboere og årsverk		
Satellitter/boveiledning – hvordan organisert		
Fritidsaktiviteter		
Vedtak etter kap 9		
Barne – og avlastningsbolig		
Dagsenter/arbeidsplasser		
Tildelingskontor – vedtak – antall timer		
BPA – ansvar og oppfølging		
Andel faglært		
Hvordan benyttes fagkompetansen til 3 åringene		
Ansvar og oppgavefordelinger		
Smarte endringer med gode resultater		
De tre største utfordringene de neste 4 årene		